

Aralin 2: Sektor ng Paglilingkod

PAMBUNGAD AT MGA POKUS NA TANONG:

“We choose forward. We choose inclusion. We choose growing together. We choose Filipino economic might and muscle, standing strong on the bedrock of the Filipino ideal: a strong, empowered and ever-growing Filipino middle class.”

Napakahalaga at mapanghamon ang siping ito para sa lahat ng mamamayan ngayon kung saan tayo ay namumuhay na may kamalayan sa pamamahala ng ating mga pinuno at matiwasay na naghahangad ng patuloy na pambansang kaunlaran at kapayapaan.

Sa isang ekonomiya, ang gawaing pang-ekonomiko ay maaring gampanan ng dalawang sector: ang pribadong sector at ang publikong sector. Ang partisipasyon ng alinman sa dalawang sector na ito ay nababatay sa sistemang pang-ekonomiya na umiiral sa isang bansa.

Sa panahong ito kung saan ay may napakaraming suliraning pang-ekonomiya, nagawa mo na bang mag-isip kung paano kaya ito tinutugunan ng mga kasapi sa dalawang sector? Paano naman ipinapatupad ang mga gampanin ng mga mamamayan tungo sa pagsulong ng pambansang kaunlaran?

Sa modyul na ito, inaasahang suriin mo ang mga sumusunod na tanong sa pagtalakay ng aralin.

1. Paano makakamit ng isang ekonomiya kagaya ng Pilipinas ang pambansang pagsulong at pag-unlad?
2. Paano makatutulong ang sektor ng paglilingkod sa pagsulong at pag-unlad sa pambansang ekonomiya ng Pilipinas?
3. Paano mapabubuti ang mga patakarang pang-ekonomiya upang maisulong ang kaunlaran ng pambansang ekonomiya?
4. Paano magiging susi ang mga gampanin ng mga mamamayan sa pagsulong at pag-unlad ng pambansang ekonomiya?

SAKLAW NG MODYUL

Ang modyul na ito ay naglalaman ng sumusunod na aralin:

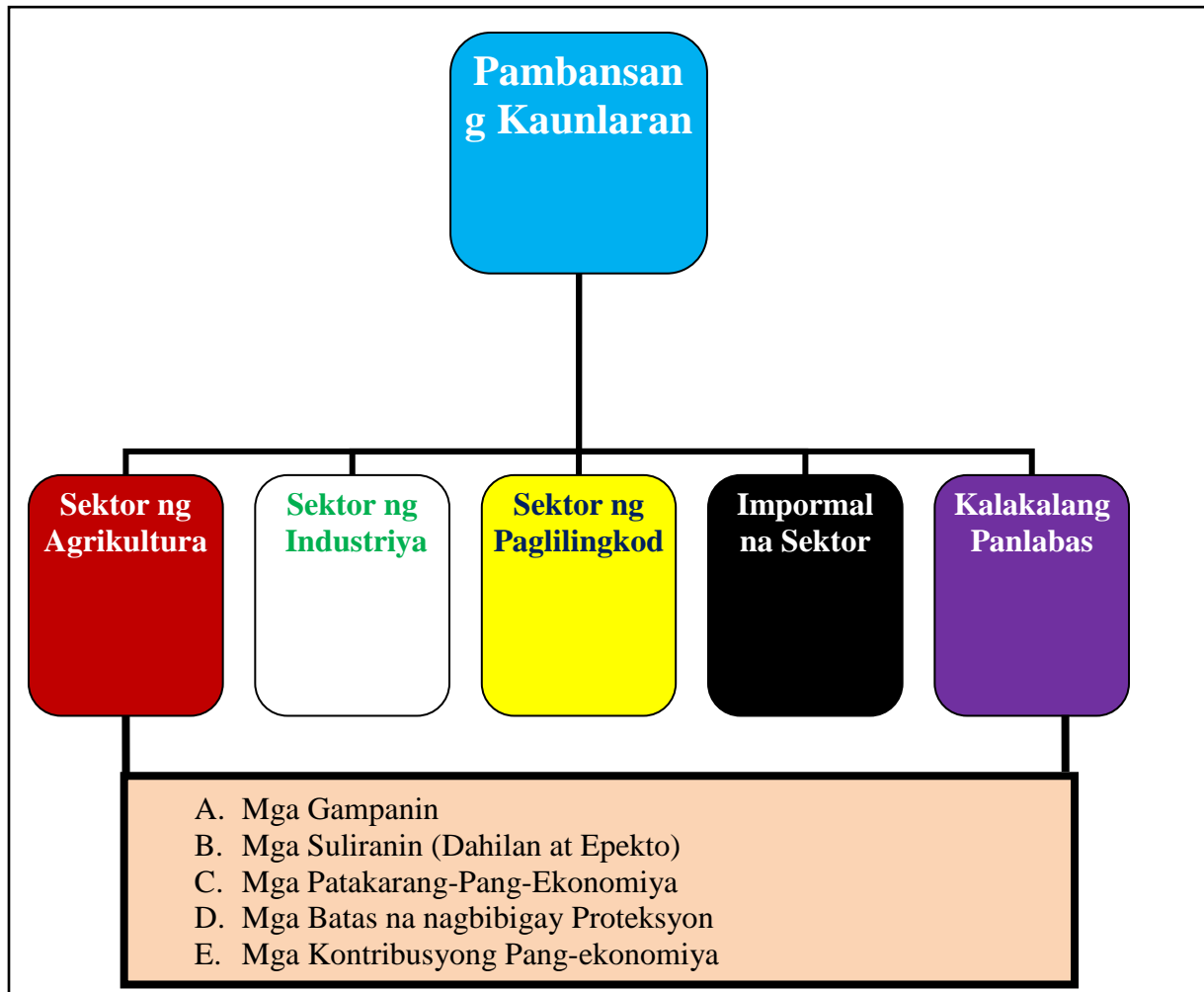
Aralin Blg.	Pamagat	Matututuhan Mo...	Oras
<i>Aralin 1</i>	<p>Konsepto at Palatandaan ng Pambansang Kaunlaran</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pambansang Kaunlaran 2. Mga Palatandaan ng Pambansang Kaunlaran 3. Iba't ibang gampanin ng mamamayang Pilipino upang makatulong sa pambansang kaunlaran 4. Sama-sama Pagkilos para sa Pambansang Kaunlaran 	<ul style="list-style-type: none"> • Nakapagbibigay ng sariling pakahulugan sa pambansang kaunlaran • Nasisiyasat ang mga palatandaan ng pambansang kaunlaran • Natutukoy ang iba't ibang gampanin ng mamamayang Pilipino upang makatulong sa pambansang kaunlaran • Napahahalagahan ang sama-samang pagkilos ng mamamayang Pilipino para sa pambansang kaunlaran • Nakapagsasagawa ng isang pagpapalano kung paano makapag-ambag bilang mamamayan sa pag-unlad ng bansa 	
<i>Aralin 2</i>	<p>Sektor ng Agrikultura</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ang bahaging ginagampanan ng agrikultura, pangingsda at paggugubat sa ekonomiya at bansa 2. Mga dahilan at epekto ng suliranin ng sector ng agrikultura, pangingsda, at paggubat sa bawat Pilipino 3. Mga patakarang pang-Ekonomiya nakatutulong sa sector ng agrikultura(industriya ng agrikultura, pangingsda, at paggubat) <p>Halimbawa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Comprehensive Agrarian Law • Policy on Importation 	<ul style="list-style-type: none"> • Nasusuri ang bahaging ginampanan ng agrikultura, pangingsda, at paggubat sa ekonomiya at sa bansa • Nasusuri ang mga dahilan at epekto ng suliranin ng sektor ng agrikultura, pangingsda, at paggubat sa bawat Pilipino • Nabibigyang halaga ang mga patakarang pang-ekonomiya nakatutulong sa sektor ng agrikultura (industriya ng agrikultura, pangingsda, at paggubat) 	

	<p>of Rice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Policy on Drug Prevention 		
<i>Aralin</i> 3	<p><i>Sektor ng Industriya</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bahaging ginampanan ng sector ng industriya, tulad ng pagmimina, tungo sa isang masiglang ekonomiya 2. Ang pagkakaugnay ng sector ng agricultural at industriya tungo sa pag-unlad ng kabuhayan 3. Mga patakarang pang-ekonomiya nakatutulong sa sector industriya <ul style="list-style-type: none"> • Filipino First Policy • Oil Deregulation Law • Policy on Microfinancing • Policy on Online Businesses 	<ul style="list-style-type: none"> • Nasusuri ang bahaging ginampanan ng sector ng industriya, tulad ng pagmimina, tungo sa isang masiglang ekonomiya • Nasusuri ang pagkakaugnay ng sector agrikultural at industriya tungo sa pag-unlad ng kabuhayan 	
<i>Aralin</i> 4	<p><i>Sektor ng Paglilingkod</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ang bahaging ginagampanan ng sector ng paglilingkod sa pambansang ekonomiya 2. Mga patakarang pang-ekonomiya na nakakatulong sa sector ng paglilingkod 3. Batas na nagbibigay Proteksyon at Nangangalaga sa mga Karapatan ng Manggagawa <ul style="list-style-type: none"> • Contractualization and Labor Outsourcing • Salary Standardization Law 	<ul style="list-style-type: none"> • Nasusuri ang bahaging ginagampanan ng sector ng paglilingkod • Napapahalagahan ang mga patakarang pang-ekonomiya na nakakatulong sa sector ng paglilingkod • Nakapagbibigay ng sariling pakahulugan sa konsepto ng impormal na sektor 	

<p><i>Aralin</i> 5</p>	<p>Impormal na Sektor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mga dahilan at anyo ng impormal na sector ng ekonomiya 2. Mga epekto ng impormal na sector ng ekonomiya 3. Mga patakarang pang-ekonomiya na may kaugnayan sa impormal na sector <ul style="list-style-type: none"> • Counterfeiting • Black Market 	<ul style="list-style-type: none"> • Nasusuri ang mga dahilan ng pagkakaroon ng impormal na sektor • Natataya ang mga epekto ng impormal na sector ng ekonomiya • Napapahalagahan ang mga patakarang pang-ekonomiya na nakakatulong sa sektor ng paglilingkod 	
<p><i>Aralin</i> 6</p>	<p>Kalakalang Panlabas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ang kalakaran sa kalakalang panlabas ng Pilipinas 2. Ang ugnayan ng Pilipinas para sa kalakalang panlabas nito sa mga samahan ng tulad ng World Trade Organization at Asia Pacific Economic Cooperation tungo sa patas na kapakinabangan ng mga mamamayan ng daigdig 3. Mga kontribusyon ng kalakalang panlabas sa pag-unlad ng Ekonomiya ng Pilipinas 4. Mga patakaran pang-ekonomiya na nakakatulong sa patakarang panlabas ng bansa sa buhay ng nakaraming Pilipino <ul style="list-style-type: none"> • Policy on ASEAN Economic Community • Policy on Trade Liberalization 	<ul style="list-style-type: none"> • Natataya ang kalakaran ng kalakalang panlabas ng bansa • Nasusuri ang ugnayan ng Pilipinas para sa kalakalang panlabas nito sa mga samahan tulad ng World Trade Organization at Asia Pacific Economic Cooperation tungo sa patas na kapakinabangan ng mga mamamayan ng daigdig • Napapahalagahan ang kontribusyon ng kalakalang panlabas sa pag-unlad ekonomiya ng bansa • Nasusuri ang mga patakarang pang-ekonomiya na nakakatulong sa patakarang panlabas ng bansa sa buhay ng nakaraming Pilipino • Natitimbang ang epekto ng mga patakaran pang-ekonomiya na nakakatulong sa patakarang panlabas ng bansa sa buhay ng nakaraming Pilipino 	

Grapihong Pantulong ng Modyul

Narito ang balangkas ng mga aralin na dapat mong maunawaan sa pagtatapos ng modyul na ito.

Inaasahang Mga Kasanayan:

Upang maayos mong matapos ang mga gawain sa modyul na ito, kailangan mong tandaan ang mga sumusunod:

1. Mahalagang basahin ng mabuti ang mga teksto para higit mo itong maunawaan. Magagamit mo ang mga kaalaman dito sa pagsagot ng mga gawain sa bawat aralin;
2. Huwag magmadali sa pagsagot ng mga gawain, tandaan na sa simula ng mga ito ay may mga panuto. Basahin ito at unawaing mabuti bago sagutan ang bawat gawain;
3. Ang paunang pagsusulit ay makakatulong upang matukoy ang iyong kaalaman ukol sa mga paksang tatalayin sa modyul na ito. Sagutan mo ito upang iyong malaman ang iyong kahandaan sa mga aralin dito.

4. Sa pagtatapos ng modyul ay may pagsusulit na susukat ng iyong mga natutunan at naunawaan mula sa mga aralin at gawain na iyong natapos. Pagsikapang sagutan ito dahil ito ang magsasabi ng iyong lebel ng pagkatuto at kung handa ka na para sa susunod na modyul.

SUSUNOD

PANIMULANG PAGTATAYA

Kung makakapasa ka sa panimulang pagsusulit, maaari kang kumuha ng mga sumusunod na modyul na nakasaad sa concept map.

Kung hindi ka naman palarin na makapasa sa panimulang pagsusulit, ikaw ay dadalhin sa ibang bahagi kung saan ay inaasahang makakakuha ka ng mga kaalaman at kasanayan na kakailanganin mo para sa modyul na ito.

Titingnan natin ngayon kung anu- ano na ang mga natutunan mo patungkol sa modyul na ito. I- Klik mo ang letra na sa iyong palagay ay siyang tama na sagot sa katanungan. Pagkatapos mong masagutan ang mga ito, makikita mo ang iyong iskor. Tutukan ang mga aytems na dapat mong hanapan ng mga kasagutan habang ikaw ay mag-aaral sa modyul na ito.

SIMULA

A 1. Ito ay sistema ng pamahalaan na nainiwalang ang pribadong sector ay may mahalagang gampanin sa pagpapasigla ng kalakalan at negosyo at ang pamahalaan ay may mas mabigat na tungkulin na magbigay ng kaunlaran, kapanatagan, at katiwasayan ang bansa at mga mamamayan nito.

- a. Sistemang Pamilihan
- b. Sistemang Pagmamando
- c. Sistemang Pinaghalo *
- d. Sistemang Tradisyunal

C. Sistemang Pinaghalo. Ito ang sistemang nagbibigay ng mga gampaning pang-ekonomiko sa dalawang sector (pribado at publiko).

A 2. Ito ay isang halimbawa ng isang “public good” na nilalaan ng pamahalaan para sa mga mamamayan.

- a. paglalagay ng tulay at kalsada *
- b. pagparami ng sasakyang pribado

- c. pagsisiyasat sa nanalo ng lotto
- d. pagbigay puri sa mga OFW

A. Paglalagay ng tulay at kalsada. Ito ay isa sa mga pangunahing serbisyo ng paglilingkod na ginagampanan ng pamahalaan na hindi kayang gawin ng isang pribadong tao lang.

<http://bulatlat.com/main/2012/11/05/last-meager-wage-hike-kills-buries-minimum-wage/>
(Last, Meager Wage Hike Kills, Buries Minimum Wage)

A 3. Suriin ang mga imahen na nasa larawang ito. Alin sa sumusunod ang gusto nitong ipahiwatig?

- a. ang minimum wage ng mga manggagawa ay sapat para sa ikabubuhay ng pamilya
- b. ang minimum wage ng mga manggagawa ay itinuturing na kulang kung kaya ito ay nagdulot ng kahirapan sa pamilya *
- c. ang minimum wage ng mga manggagawa ay ikauunlad sa buhay ng pamilya
- d. ang minimum wage ng mga manggagawa ay nagkakaiba at di tiyak ng pamahalaan

B. Ang minimum wage ng mga manggagawa ay itinuturing na kulang kung kaya ito ay nagdulot ng kahirapan sa pamilya. Ito ay dapat tugunan ng pamahalaan dahil sa tungkulin niya ito na tiyakin na ang mga manggagawa ay tumatanggap ng sapat na sahod para siya ay mabuhay.

M 4. Paano papatunayan na ang kolaborasyon ng mga mamamayan, Sektor ng Ekonomiya, at mga Patakarang Pang-ekonomiya ay susi para sa pambansang pagsulong at pag-unlad ng ekonomiya?

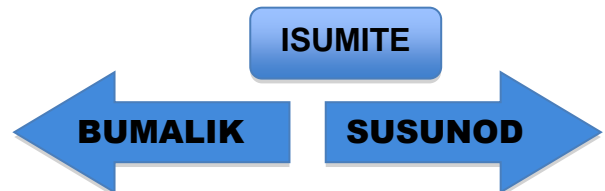
- a. Kapag ang sector ng paglilingkod ay may pinaka mataas na porsiyentong naiambag sa pambansang kaunlaran batay sa estadistika *
- b. Kapag ang pamahalaan ng Pilipinas ay solong tinutupad ang mga gampanin bilang taga alaga ng kaunlaran
- c. Kapag pinakikialaman ng pamahalaan ang mga negosyong kailangan sa ekonomiya at makakuha ng malaking komisyon
- d. Kapag nakapagpautang sa mababang interes sa nakakaraming manggagawa

A. *Kapag ang sector ng paglilingkod ay may pinakamataas na porsiyentong naiambag sa pambansang kaunlaran batay sa estadistika. Ang mga datos na nakalap tungkol sa kontribusyon ng bawat kasapi ng sector ng paglilingkod ay siyang magpapatibay sa pagsukat ng pambansang kaunlarang dulot nito.*

- T 6.** Ang Philippine Information Agency (PIA) ay nagpapasimuno ng isang programang pangradyo na pinamagatang “Maki-alam Tayo”. Kung ikaw ay isang may pakanang mamamayan ano ang isusulong mo upang mapaigting ang kaalaman at partisipasyon ng nakararami?
- Ang pagkakaroon ng mas mabuting kalagayang pang-ekonomiya para sa mga manggagawang nasa sector ng BPOs *
 - Ang mapadami ang pangangalakal ng pamahalaan at makialam sa marami pang negosyo
 - Ang pagbabawas ng buwis sa mga manggagawang may P500,000 + na income sa isang taon
 - Ang pagsasali sa “Ice Bucket Challenge” para madagdagan ang pondo para sa pananaliksik sa lunas ng ALS (Amyotrophic Lateral Disease)

A. *Ang pagkakaroon ng mas mabuting kalagayang pang-ekonomiya para sa mga manggagawang nasa sector ng BPOs.*

Ang sector ng paglilingkod ay may mataas na pag-unlad sa kasalukuyang mga taon at ang nakararami ay nasa sector ng BPOs kung kaya na maigi na ang adbokasiya ay patungkol nito at papaano mapapabuti ang mga benepisyo at seguridad ng trabaho sa mga manggagawa ang isusulong.

PAGTUKLAS

Simulan mo ang modyul na ito sa pamamagitan ng pagsagot sa ilang mga katanungan matapos suriin ang isang *editorial cartoon*.

Cartoon Analysis

www.wnd.com (The Burden of Public Service)

Gawain 1: Lightweight o Heavyweight?

Tingnang mabuti ang larawang ito at bigyang pansin ang mga nakapaloob nito. Ano-ano ang iyong napapansin at nababasa? Ano kaya ang ipinahiwatig sa larawang ito? Isulat sa Tsart ang mga kasagutan.

Tanong:		
1.) Ano-ano ang mga nakikita/nababasa sa larawan?		
2.) Ano kaya ang mensaheng ipinahiwatig sa larawang ito?		
Sagot sa Tanong	Ebidensyang Nakikita sa Larawan	Paliwanag

ISUMITE

Gawain 2: Mapa ng Pagbabago

Panuto: **Pag-isipan ang mga sagot sa sumusunod:**

1. Ano ang kinikilalang pribadong sector? Ang publikong sector?
2. Ano naman ang tinatawag na sector ng paglilingkod?
3. Paano ginagampanan ng pamahalaan ang tungkulin sa paglilingkod?
4. Bakit may maraming pang-ekonomiyang suliranin ang ating bansa?

Gamit ang IRF worksheet sa ibaba sagutin ang mahalagang tanong (essential question). Ito ay ang tanong na palagi mong babalikan at tutuklasin ang sagot sa pamamagitan ng paggawa ng mga aktibitis at mga pagtatasa na nakapaloob sa modyul na ito. Isulat ang iyong sagot sa kahong may markang “initial”.

- Paano makakamit ng isang ekonomiya kagaya ng Pilipinas ang pambansang pagsulong at pag-unlad?

Initial Thoughts:

Revised:

Final:

Katapusan ng Pagtuklas

Naibigay mo na ang iyong inisyal na kaalaman sa pamamagitan ng pagsagot sa IRF worksheet. Ngayon ay ating alamin at pagkumparahin ang iyong kasagutan sa pamamagitan ng pagsasaliksik. Mapagtantuhan mo kung ang iyong kaalaman ay may kaugnayan sa pamantayan. Mapag-aaralan mo ang ibang konsepto na makatutulong upang magawa mo ang pangwakas na proyekto ng modyul na ito. Ang proyekto ay ang paggawa ng isang **case study sa estado ng pangkabuhayan** sa isang lugar upang mapaigting ang kamalayan ng mga mamamayan ukol sa mga hinaharap na hamong pang-ekonomiya na balakid sa pagkakaroon ng kaunlaran. Umpisahan mo ng linangin ang iyong kaalaman sa pamamagitan ng susunod na gawain.

BUMALIK

SUSUNOD

PAGLINANG

Sa bahaging ito ng aralin ay iyong aalamin kung ano ang kahulugan ng sector ng paglilingkod, ang mga kumakatawan nito, ang kahalagahan at ang mga suliraning kinakaharap sa sector na ito. Upang iyong malaman kung papaano ang sector ng serbisyo tumutulong sa pagsulong ng pambansang kaunlaran ipagpatuloy mo ang modyul.

Gawain 3: Ang Sektor ng Serbisyo o Paglilingkod

Ikaw ngayon ay magsasaliksik at gamitin ang website na ito:

<https://www.youtube.com/watch?v=ywmlFPYA3mg> (Service Sector)

1. I-click ang website ng “Service Sector”
2. Tuklasin ang mga detalye patungkol Sektor ng Serbisyo
 - Kahulugan
 - Sangkap
 - Mga Suliranin
3. Gamitin ang Interactive Summary Tool. Gamitin ang website na nasa ibaba: Maghintay ng ilang minuto bago mabuksan ang website.
http://rwtinteractives.ncte.org/view_interactive.aspx?id=722 (Note Taker)

Sundin ang mga panuto na nasa summarizing tool.

4. Kailangan mong i-save at isumite ang natapos mong gawain sa email add ng guro.

Tunghayan ang susunod na website upang maiintindihan ang mga Sektor ng Paglilingkod sa Pilipinas. May gagawing output pagkatapos ng pagbabasa.

Gawain 4: Pagbabasa

<http://www.tradechakra.com/economy/philippines/services-sector-in-philippines-277.php> (Services Sector in Philippines)

Basahin ang mga artikulo na nasa website na ito:

1. Service Sector
2. BPO
3. Health Sector
4. Retail Sector
5. Tourism

Pagkatapos nito gamitin mo naman ang POW+TREE na nasa ibaba para alamin kung ano-ano na ang iyong natutunan sa puntong ito.

<p>P(Pumili ng isang ideya/opinion sa nabasang mga artikulo)</p>	<p>Magbalangkas ng sariling opinion at isulat dito.</p>	
<p>O (Organize notes na mahahalaga hango sa mga nabasa)</p>	<p>Gumamit ng isang graphic organizer para sa iyong mga tala tungkol sa mga nabasa.</p>	
	<p>Topic Sentence</p>	<p>Magbalangkas ng opinion ayon sa napiling topic sentence</p>
	<p>Reason</p>	<p>Magbigay ng tatlong dahilan bilang pagsuporta sa paksa (topic sentence) 1.) 2.) 3.)</p>
	<p>Explanation</p>	<p>Ipaliwanag ang bawat isa sa mga dahilan 1.) 2.) 3.)</p>
	<p>Ending</p>	<p>Gumawa ng lagom batay sa paksa (topic sentence)</p>
<p>W (Write and Say more)</p>	<p>Sumulat ng isang talata gamit ang nabuong mga ideya sa POW+TREE na pormula.</p>	

Pamprosesong Tanong:

1. Ano ang tinatawag na Sektor sa Serbisyo?
2. Ano-ano ang mga sangkap nito?
3. Anong sector ang itinuturing na mas nakapagbibigay kontribusyon sa ekonomiya ng bansa? Bakit?
4. Sang-ayon ka ba rito? Bakit?
5. Magbigay ng mga di-pangkaraniwang bagay na nadiskubre tungkol sa pagsasaliksik.
6. Paano nakaapekto ang mga suliranin sa iba't ibang sangkap ng sector ng serbisyo sa kaunlaran ng bansa?
7. Paano makakamit ng isang ekonomiya kagaya ng Pilipinas ang pambansang pagsulong at pag-unlad?

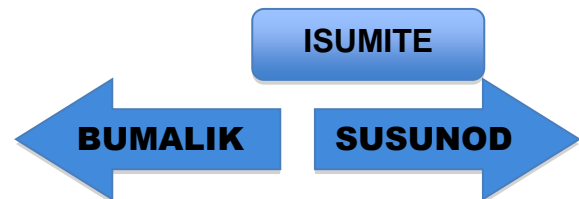
Gawain 5: Video Clip

Panooring ang video clip na ito upang mapalalim ang kaalaman patungkol BPOs sa Pilipinas. Sundin ang mga panuto:

1. I-click ang website: <https://www.youtube.com/watch?v=8C9ELM8U8xY> (BPO industry behind real estate boom in Philippines)
2. Magtala sa mga mahahalagang ideya na nakalap.
3. Gamitin ang Trading Card Creator sa website na ito upang mailahad ang iyong mga natutunan tungkol sa BPOs ng bansa.

<http://www.readwritethink.org/classroom-resources/student-interactives/trading-card-creator-30056.html>

1. Sundin ang lahat ng panuto sa pagawa ng “trading card” at isumite sa email add ng guro.

Pamprosesong Tanong:

2. Ano ang BPO?
3. Bakit ito mahalaga sa mga Pilipino ngayon?
4. Paano nakaambag ang sector na ito sa pagsulong sa pambansang kaunlaran?
5. Paano makakamit ng isang ekonomiya kagaya ng Pilipinas ang pambansang pagsulong at pag-unlad?

Ang bawat pamahalaan ng isang bansa ay may gampanin na dapat tuparin upang mapanatili ang mainam na daloy sa lahat ng sector ng ekonomiya. Kaugnay sa ideyang ito ay ang iba't ibang mukha ng gampanin ng pamahalaan. Sundan ito sa pamamagitan ng pagbabasa ng isang handout.

Gawain 6: Ang Mukha ng Gampanin ng Pamahalaan

Basahin ang handout no. 1 “Mahahalagang Gampanin ng Pamahalaan”.
Handout No. 1

Mahahalagang Gampanin ng Pamahalaan

1. Regulasyon ng Presyo ng Mahahalagang Produkto
May ilang mga produkto na pangunahing pangangailangan ng tao na kinakailangan ng regulasyon sa presyo ng pamahalaan upang ang mga negosyante ay hindi aabuso sa pagtatakda ng presyo. Ito ang isa sa dahilan kung bakit ang Department of Trade and Industry ay naitatag. May mga produkto rin na iisa o iilan lamang ang nagtitinda. Ito ang dahilan kung bakit malakas ang kapangyarihan ng mga ito sa pamilihan. Upang mabawasan o maiwasan ang pang-aabuso sa mga kapangyarihan ng mga ito, mahigpit na sinusubaybayan ng pamahalaan ang kanilang pagprepresyo para maprotektahan ang mga mamimili.
2. Pagbibigay ng Subsidya
May mga pagkakataon na kailangan ding bigyan ng proteksiyon at tulong ang mga prodyuser nang sa gayon ay matulungan din ang konsyumer. Ang pamahalaan ay nagtatabi ng mga bahagi ng badyet upang makapagbigay ng tulong-pinansyal o subsidiya sa mga taga-suplay ng produkto o serbisyo.
3. Paglikha ng mga Pampublikong Produkto
Ang publikong produkto na ipinagkaloob ng pamahalaan ay para sa mga kagalingan ng lahat ng tao, mahirap man o mayaman. Isan halimbawa ay ang serbisyong panlipunan na kaniyang pinagkaloob, ang pagpapanatili ng kapayapaan, hindi lamang para sa mayayaman, kundi para sa lahat. Ang pagpapagawa ng kalsada at pangongolekta ng basura ay ginagawa para sa kapakanan ng buong sambayanan.
4. Patatagin ang Ekonomiya
Isa napakahalagang tungkulin ng pamahalaan ay gawing matatag ang ekonomiya ng bansa. Kailangan niyang pagbutihin ang paglikom ng kita at pondo na gagamitin niya sa pagbibigay ng serbisyong pambayan.
5. Pagtatakda ng Minimum Wage
Tungkulin din ng pamahalaan na tiyakin na ang mga manggagawa ay tumatanggap ng sapat na sahod para siya ay mabuhay. Kailangang makialam ang pamahalaan upang matiyak na hindi aabusuhin ng mga negosyante ang kapakanan ng mga manggagawa. Bagama’t nagkakaiba ng pasahod ng mga bahay-kalakal, nagtatakda ang pamahalaan ng pinakamababang pasahod na dapat tanggapin ng isang manggagawa.

6. Pangangalakal ng Pamahalaan

- a. May mga negosyong kailangan sa ekonomiya subalit malaking puhunan ang dapat ilaan na hindi kayang tustusan ng pribadong sector. Para sa kapakanan ng marami, ginagampanan ng pamahalaan ang ganitong tungkulin at kapangyarihan nitong makialam sa ilang mga negosyo.

Pinagkunan: “Ekonomiks Para sa Mataas na Paaralan”, Jerick C. Ferrer, Arnel M. Leonardo, at Tara Fonseca B. Iriola, C.2009

Pamprosesong Tanong:

1. Mahalaga ba ang mga gampanin ng pamahalaan? Bakit?
 2. Paano kaya makatutulong ang mga mamamayan sa pagpapatupad sa mga gampaning ito?
 3. Paano makakamit ng isang ekonomiya kagaya ng Pilipinas ang pambansang pagsulong at pag-unlad?
- B. At upang mapalalim ang binasa tungkulan ang susunod na gawain. Suriin ang sumusunod na mga sitwasyon/paglalarawan at tukuyin ang mga mahahalagang gampanin ng pamahalaan upang magkaroon ng pambansang kaunlaran. Tukuyin ang mga posibleng suliranin kapag hindi nagampanan ng pamahalaan ang gampanin nito. Magbigay rin ng sariling suhestiyon kung papaano malutas ang problema. Magbalangkas din ng sariling konklusyon sa hulihan. Gamitin ang “Problem-Solution Outline” sa ibaba.

Sitwasyon # 1

Trade and agriculture officials caught some vendors selling pork and chicken above the suggested retail price, following an inspection of markets in Quezon City on Friday.

At the Kamuning Public Market, the inspection teams found 10 vendors not following the suggested retail prices, radio dzBB's Rodil Vega reported.

While the vendors claimed their suppliers sold chicken and pork at high prices, the inspection team said there should be no reason for that as the supply of both products is stable.

Friday's inspections sought to address reports that chicken and pork were being sold higher than the suggested retail price. — **Joel Locsin /LBG, GMA News**

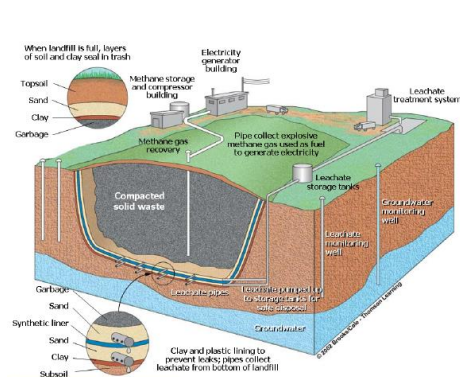
Sitwasyon # 2

“Philippines Introduces Cash Subsidies and Cheaper Rice for the Poor”

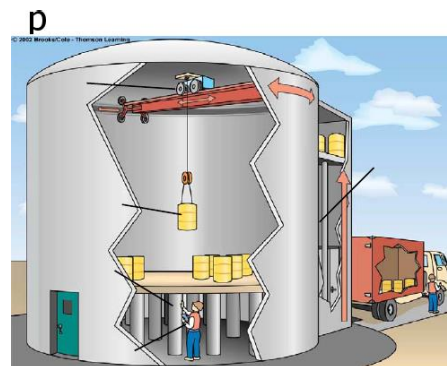
Cash subsidies will be distributed by the government-owned Land Bank of the Philippines through A.T.M.-like cards. These should provide immediate emergency assistance to the extremely poor. The program, at an estimated cost to the government of five billion pesos (\$120 million) a year, is expected to benefit about 300,000 families in the poorest provinces. The plan is for each family to receive 500 pesos a month and an additional 300 pesos in monthly support per child, up to a maximum of three children. A typical Filipino household has more than three children.

The Social Welfare Department is scheduled to begin distributing the rice passes, or “family access cards,” which will entitle families with a monthly income of less than 5,000 pesos (about \$120) to buy government-subsidized rice. The cards will ensure that the poorest Filipinos get priority in the rationing of rice.

Sitwasyon # 3

Sanitary Landfill

Medical Waste Disposal

Sitwasyon # 4

TABLE 24 - Minimum Wage Rates by Sector and Region,
Philippines: As of September 1, 2014
(In Pesos)

National Capital Region

INDICATOR/SECTOR	Minimum Wage Rates (Under W.O. No. NCR-18 Effective January 1, 2014)
Non – Agriculture	P466
Agriculture Plantation and Non-Plantation	P429
Private Hospitals With Bed Capacity of 100 or Less	P429
Retail/Service Establishments Employing 15 Workers or Less	P429
Manufacturing Establishments Regularly Employing Less Than 10 Workers	P429

Source: DOLE Philippines

Problem – Solution Outline

Gampanin ng Pamahalaan:

Background Information / Context:

Problema:

Solusyon:

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Konklusyon:

ISUMITE

BUMALIK

SUSUNOD

Ngayong alam na ang iba't ibang mukha ng gampanin ng pamahalaan, may kailanganin pang malaman tungkol naman sa estado ng edukasyon sa mga manggagawang Pilipino lalo na sa sector ng paglilingkod. Panoorin ang susunod na video upang matuklasan ang kuwento ng isang dayuhang ahente tungkol sa mga Pilipinong manggagawa.

Gawain 7: Panonood ng Video Clip

<https://www.youtube.com/watch?v=d7WPXZcV4Og> (High Quality of Education and Staff in the Philippines)

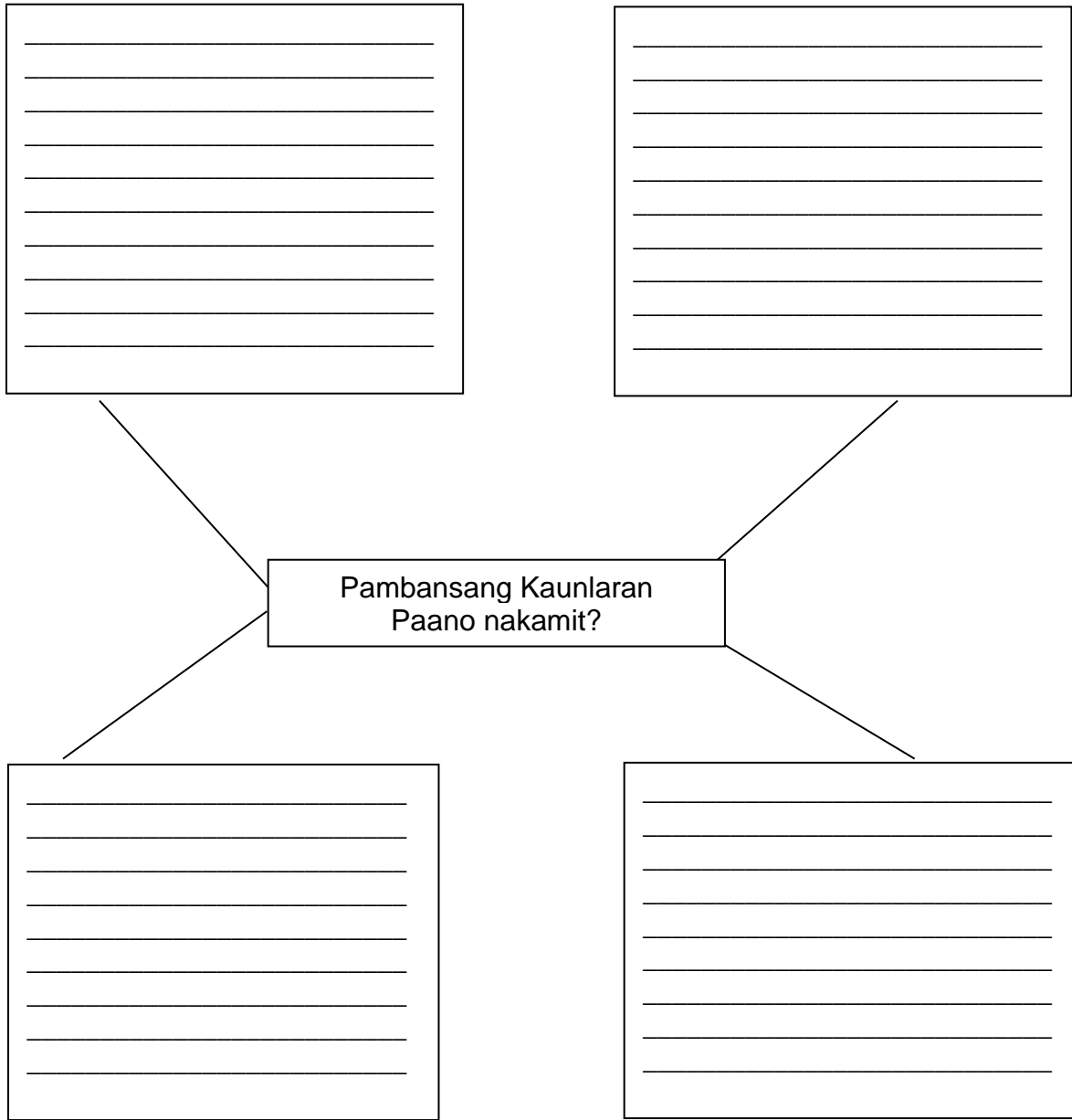

Pamprosesong Tanong:

1. Sang-ayon ka ba sa sinasabi ng dayuhang ahente tungkol sa kaalaman at edukasyon ng ating mamamayan? Bakit?
2. Paano ito nakatutulong sa pagsulong ng pambansang kaunlaran?
3. Bakit may mga problema pa rin tayo sa kawalan ng trabaho kung ganito naman ang mga oportunidad ng ating mamamayan?
4. Paano pa kaya natin mapabuti ang kalagayan ng ating mga manggagawa?
5. Paano makakamit ng isang ekonomiya kagaya ng Pilipinas ang pambansang pagsulong at pag-unlad?

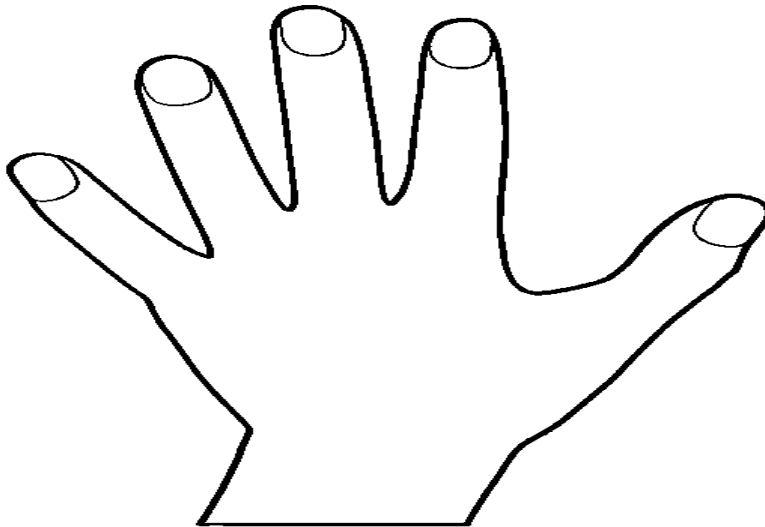
Matapos manood punan ng mga kasagutan ang “Connection Web” na nasa ibaba. Ibatay ang mga kasagutan sa mga pamprosesong tanong.

Connection Web

Malayo na nga ang naabot na kaunlaran ng ating bansa sa pagdaan ng panahon; at ito ay naimpluwensyahan ng mga maraming kaganapan at mga mamamayan o manggagawang nagsusumikap maisulong at makamtan ang pambansang kaunlaran.

Subukan mo ngayong gumawa ng sariling pagtataya sa mga nalalaman mo na sa **sector ng serbisyo o paglilingkod**. Punan ang handprint na nasa ibaba ng iyong mga natutunan na. Sumulat ng 5 “keywords” lang.

©Teacher Created Resources, Inc.

#3208 Graphic Organizers: Grades 4-8

Pinagkunan: Teacher Created Resources, Inc.

Gawain 8: Pagbabasa ng mga Artikulo

Ngayon ikaw ay magbabasa naman ng mga artikulong hango sa mga websites na ito. Tunghayan at sagutan ang mga pamprosesong tanong at isulat sa **Framer Model** na kasunod nito.

<http://devplan.neda.gov.ph/chapter3.php> (Competitive Industry and the Services Sector)

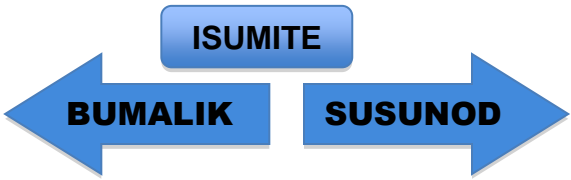
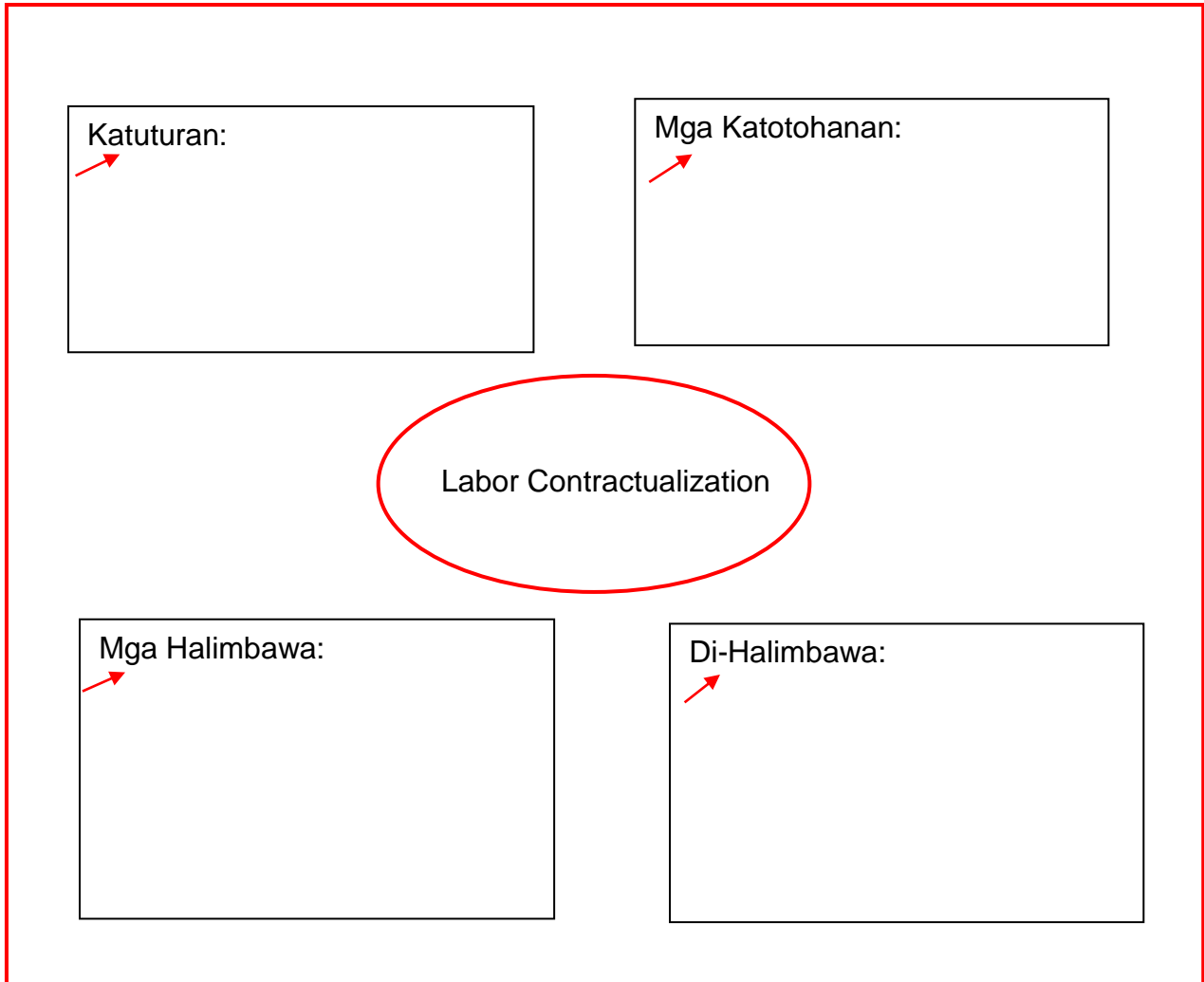
<http://www.adb.org/publications/leveraging-service-sector-growth-philippines> (Leveraging Service Sector Growth in the Philippines)

<http://www.philstar.com/opinion/2014/06/21/1337200/labor-contractualization-25-year-bane-workers> (Labor Contractualization)

Pamprosesong Tanong:

1. Ano ang labor contractualization?
2. Ano ano naman ang mga katotohanang nagaganap at nagpapatunay sa konseptong ito?
3. Paano mo mailalarawan ang mga halimbawa nito sa sector ng serbisyo?
4. Paano makakamit ng isang ekonomiya kagaya ng Pilipinas ang pambansang pagsulong at pag-unlad?

Subukan mong tanungin ang sarili sa mga napag-aralan mo na. Gamitin ang isang check para sa pagka-unawa:

Thumb it!

Tugunan mo ngayon ang pagtataya sa natutuhan sa aralin sa paggamit mo ng iyong hinlalaki.

UP
Full speed ahead

SIDEWAYS
Slow Down, I'm getting confused

DOWN
Stop! I'm Lost.

Sagutan ang tanong: “Anong pang-unawa ko na sa?”

Kapag ang hinlalaki ay...

Nakataas – “Marami akong alam”.

Nakatagilid – “May kaunti akong alam at may pagkalito”.

Nakababa – “Teka muna, ako ay nawawala”.

Inaasahan na ang susunod na gawain ay makatulong sa pagpalalim ng iyong mga kaalaman.

Gawain 9: Dagdag Kaalaman: “Know thy Labor”

Sa pamagitan ng website na ito, madagdagan ang iyong kaalaman sa mga labor code bilang mga proteksyon sa mga manggagawa sa alin mang sector ng paglilingkod.

1. I-click ang website: <http://quizlet.com/23412778/flashcards> (Labor Code Summaries)
2. Tunghayan ang mga flash cards ng iba't ibang labor codes na nakatutulong sa pag-unawa sa konsepto. I-click ang audio “on” para marinig ang pagpapaliwanag ng mga labor codes.
3. Subukan ding sagutin ang pasulit.
4. Maglaro sa “scatter” at “race” episodes nito upang masubukan ang iyong kaalaman.

Inaasahang matatapos mo ito sa loob ng isang oras.

Expectation Chek:

Gumawa ng sarili at kakaibang “rating” para sa mga aytems na nasa kaliwang bahagi ng tsart. Lagyan ng “key” para sa eskala naman sa kanang bahagi.

“Labor Summary Codes”	 or Smiling Critic or Growling Critic
Flash cards	
Speller	
Scatter	
Race	

Gawain 10: Interaktib 3D Pop up

Gumawa ng sariling interactive 3D Pop up book gamit ang website na ito:

<http://zooburst.com/index.php?state=selectlogin>

1. I-click ang “student account” at mag-register.
2. I-explore kung paano maka likha ng isang Zooburst 3D pop up book.
3. Balikan ang mga natutunan tungkol labor codes.
4. Pumili ng mahahalagang labor code na nagbibigay proteksyon sa mga manggagawa (sahod, edukasyon, kalusugan, atbp.)
5. Mag upload ng mga larawan na nagpapakita kung papaano naman nilalabag ang mga ito sa sector ng serbisyo.
6. Sa huling bahagi ipakita kung papaano makakamit ng isang ekonomiya kagaya ng Pilipinas ang pambansang pagsulong at pag-unlad?

Pagtatapos ng Paglilinang:

Inaasahang sa puntong ito na nabalikan mo na ang unang bahagi ng modyul na ito at napaghambing ang iyong inisyal na kaisipan sa pamamagitan ng ibat-ibang gawain. Gaano naapektuhan ang iyong inisyal na ideya mula sa mga gawaing isinagawa? Alin sa mga ideyang ito ang kakaiba at kailangan mong baguhin? Ano-ano ang mga bagong hangarin at layunin na nais mong makamit?

Gawain 11: Mapa ng Pagbabago (R Part)

Balikan mo ngayon ang IRF Worksheet. Punan ng sagot ang ikalawang hanay. Isulat kung anu-ano na ang nagbago sa iyong mga pasimulang kaalaman. Gumawa ng pagkukumpara.

IRF Worksheet

Initial Thoughts:
Revised Answers:
Final Answer:

Ang partisipasyon ng pribado at publikong sector sa ekonomiyang umiiral sa ating bansa ay mahalaga. Ang pagtutulungan ng dalawang sector na ito ay nakapagbilis sa maayos, masigla at maunlad na takbo ng ekonomiya. Marami ang gampanin ng pamahalaan tulad na lang ng pagbibigay-hustisya, ang pagpapanatili ng kapayapaan at ang pagpapatayo ng matibay at mahuhusay na tulay at kalsada. Kabilang din ang napakahalagang pagbibigay proteksyon ng mga manggagawa sa pamamagitan ng pagpapatupad sa mga umiiral na mga batas.

Ngayon ay alam mo na ang mahahalagang kaisipan at ideya ukol sa paksang ito. Kung gayon ay palalimin na natin ang mga kaalamang ito sa pamamagitan ng susunod na bahagi ng modyul na ito.

Gawain 12: Guided Generalization

Sa mga huling naibigay na gawain, ipinakita ang iba't-ibang sitwasyon kung paano makakamit ng isang ekonomiya kagaya ng Pilipinas ang pambansang pagsulong at pag-unlad. Ating pagsasama-samahin ngayon sa isang talahanayan ang mga kasagutan sa EQ.

	SITUATION 1 (News Article)	SITUATION 2 (Video Clip)	SITUATION 3 (Video Clip)
ESSENTIAL QUESTION: Paano makakamit ng isang ekonomiya kagaya ng Pilipinas ang pambansang pagsulong at pag-unlad?	Gawain: Pagbabasa ng artikulo sa website: http://www.adb.org/publications/leveraging-service-sector-growth-philippines (Leveraging Service Sector Growth in the Philippines) Ang kolaborasyon ng mga mamamayan, Sektor ng Ekonomiya, at mga Patakarang Pang-ekonomiya ay...	Gawain: Video Clip Viewing https://www.youtube.com/watch?v=8C9ELM8U8xY (BPO industry behind real estate boom in Philippines) Ang kolaborasyon ng mga mamamayan, Sektor ng Ekonomiya, at mga Patakarang Pang-ekonomiya ay...	Gawain: Video Clip https://www.youtube.com/watch?v=d7WPXZcV4Og (High Quality of Education and Staff in the Philippines) Ang kolaborasyon ng mga mamamayan, Sektor ng Ekonomiya, at mga Patakarang Pang-ekonomiya ay...

Pamprosesong Tanong:

1. Suriin ang mga sagot sa Essential Question mula sa talahanayan. Paano sila magkakatulad?
2. lisa lang ba ang pamamaraan kung paano makakamit ng isang ekonomiya kagaya ng Pilipinas ang pambansang pagsulong at pag-unlad? Kung ang sagot ay OO, ipaliwanag. Kung ang sagot ay hindi, paano nagkakaiba ang mga ito? Ipaliwanag at magbigay ng mga halimbawa.
3. Kumpletuhin ang mga sumusunod na pahayag at suportahan ang sagot ng mga halimbawa na nasa talahanayan.

- a. Ang kolaborasyon ng mga mamamayan, Sektor ng Ekonomiya, at mga Patakarang Pang-ekonomiya ay...
- b. Ang mga nagpapatibay na detalye mula sa mga sitwasyon ay.....

Mga Sagot sa E.Q.

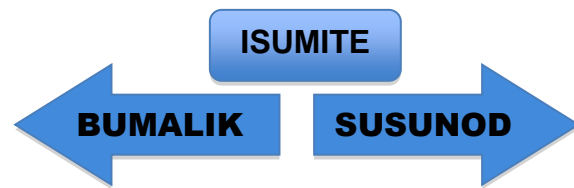
Paano

Magkatulad? _____

Paano makakamit ang Pambansang Kaunlaran (Pilipinas)

Ang kolaborasyon ng mga mamamayan, Sektor ng Ekonomiya, at mga Patakarang Pang-ekonomiya ay...

Ang mga nagpapatibay na detalye mula sa mga sitwasyon ay...

Self – Evaluation

Magbigay ng sariling pagtatasa na ayon sa sumusunod na kriterya.

Isulat din kung ano-ano ang mga hakbangin upang mapabuti ang pag-aaral. Ito ang magsilbing gabay mo sa pagpapatuloy ng modyul.

Kriterya	3	2	1
	High	Middle	Low
Pag-unawa Rating.....			
Pagkumpas Rating.....			
Paggawa Rating.....			

Layunin /Tunguhin

Mga tiyak na aksyon na aking gagawin:

- 1.
- 2.
- 3.

ISUMITE

BUMALIK

SUSUNOD

PAGPAPALALIM

Gawain 13: Alamin ang “ Case Study”

Basahin mo ang isang artikulo tungkol sa pagsusulat ng isang case study. Alamin mo kung ano ang isang case study at papaano ito ginagawa. Maaring gamitin ang website na ito:

<http://www.gttp.org/docs/HowToWriteAGoodCase.pdf> (How to Write A Case Study)

Pamprosesong Tanong:

1. Ano ang isang case study?
2. Bakit mahalaga ang pagsusulat ng isang case study?
3. Paano ito nakatutulong sa mga bagay na nangangailangan ng mga posibleng solusyon?

Ngayong alam mo na ang mga paraan sa paggawa ng isang case study susubukan mo ang iyong kaalaman at kasanayan sa pamagitan ng paggawa ng isang sample case study.

Gawain 14: Sample Case Study

Ikaw ay gagawa ng sariling sample case study. Pipili ka ng isang paksa na sa paniniwala mo ay may problema na dapat magkakaroon ng mga solusyon. Gamit ang mga kaalaman sa paggawa ng isang case study sasabak ka ngayon sa iba't – ibang hakbang sa paggawa nito. Bibigyan ka ng isang linggo sa paggawa ng sample case study. Ang mga terminong nalaman mo ay gawan mo ng isang **QUIZLET**. Gamitin ang website na ito: <http://quizlet.com/> (QUIZLET)

1. Basahin ang mga sample quizlets.
2. Pag-aralan kung paano mo gagawin ang sarili mong quizlet.
3. Gawan mo ng quizlet ang lahat ng mga mahalagang termino na gagamitin mo sa case study mo.
4. Sundan ang mga hakabangin sa paggawa nito at isumite online.

Pamprosesong Tanong:

1. Anu-ano ang mga natuklasan mo sa pagsasanay sa paggawa ng case study?
2. Ito ba ay nakatutulong sa iyo sa tunay na buhay? Sa mga tao ng barangay?
3. Paano kaya ito makatutulong sa pagsulong ng pambansang kaunlaran?
4. May magagawa ba ang sarili mo sa pagtulong at pagsulong ng pambansang kaunlaran?

Sa pagkakataong ito ikaw ay handang-handa ng sumabak sa paggawa ng case study tungkol sa ***kalagayang pang-ekonomiya ng iyong barangay***.

1. Tutukuyin mo kung ano ang mga isyu at suliraning pang-ekonomiya, panlipunan, at pangkalusugan na nakakaapekto sa pag-unlad ng iyong barangay at magmumungkahi ng mga hakbang na posibleng makapag-aangat sa kalagayan ng barangay.
2. Gagamitin ang form na makikita sa ibaba upang masigurong lahat ng aspeto ay matutugunan.

Pangalan:

Petsa:

CASE STUDY

PAKSA: ANG KALAGAYANG PANG-EKONOMIYA NG BARANGAY

PANGDEMOGRAPIKO:

1. Lokasyon:
2. Lawak:
3. Bilang ng Populasyon:
4. Bilang ng pamilya sa barangay:
5. Bilang ng edad 0-15:
6. Bilang ng edad 16-65:
7. Bilang ng edad 65 pataas:
8. Bilang ng Marunong Bumasa at Sumulat:
9. Bilang ng Nakapagtapos

PANGKABUHAYAN:

1. Bilang ng may Trabaho:
 - White Collared:
 - Blue Collared:
2. Tirahan:
 - Pagmamay-ari:
 - Nangungupahan:

PINAGMUMULAN NG KITA NG BARANGAY:

A. Imprastraktura:

B. Proyekto (kung mayroon)

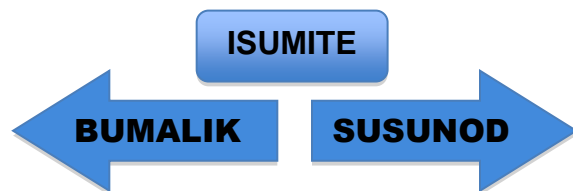
ISYU AT SULIRANIN UKOL SA:

- A. PANGKALUSUGAN:
- B. PANGKAPAYAPAAAN:
- C. PANLIPUNAN:
- D. PANGKABUHAYAN:
- E. MUNGKAHI

Bilang mag-aaral at residente ng barangay, ang mga sumusunod ay maaaring magawa upang matugunan ang mga isyu at suliranin ng barangay:

Para sa iyong output na case study, gawan mo ito ng isang pop-up book at isumite online gamit ang sarili mong account. Balikan mo kung papaano ito ginagawa, tutukan ang website na ito. Ito ay ang **pangalawang aklat** mo na sa Zooburst.

<http://www.youtube.com/watch?v=MaIRS2IXMT8> (How To Create a 3D Pop-up Books Using Zooburst.com)

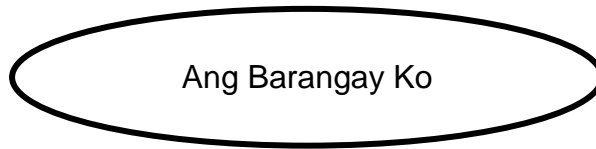
Good Luck at mag-enjoy sa gawaing ito.

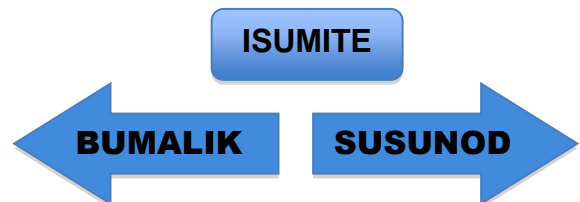
Pamprosesong Tanong:

1. Paano napalalim ang kaalaman mo sa gawaing ito?
2. May pag-asa bang matamo ng iyong barangay ang maunlad na buhay? Bakit? Paano?
3. Aling ambag kaya ang magpapatunay sa pagsulong ng pambansang kaunlaran?
4. Paano makakamit ng isang ekonomiya kagaya ng Pilipinas ang pambansang pagsulong at pag-unlad?

Isulat ang iyong mga sagot sa isang graphic organizer: PPAP

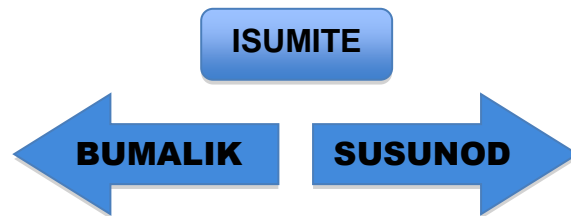

1 Paano napalalim	2 Pag-asa		3 Ambag
	Meron	Wala	
Paano Makakamit			

Subukan mo uling tanungin ang sarili sa mga napag-aralan mo na. Gamitin ang isang tsek para sa pagka-unawa:

1. I-click ang website:
http://www.exploratree.org.uk/app/?document_id=951&permission_id=template
Traffic Lights
2. I-click traffic lights
3. Punan ng mga sagot kung ano ano ang mga hinihingi upang masundan ang iyong mga kaalaman sa puntong ito.
4. I-save at isumite online upang matsek ng guro.

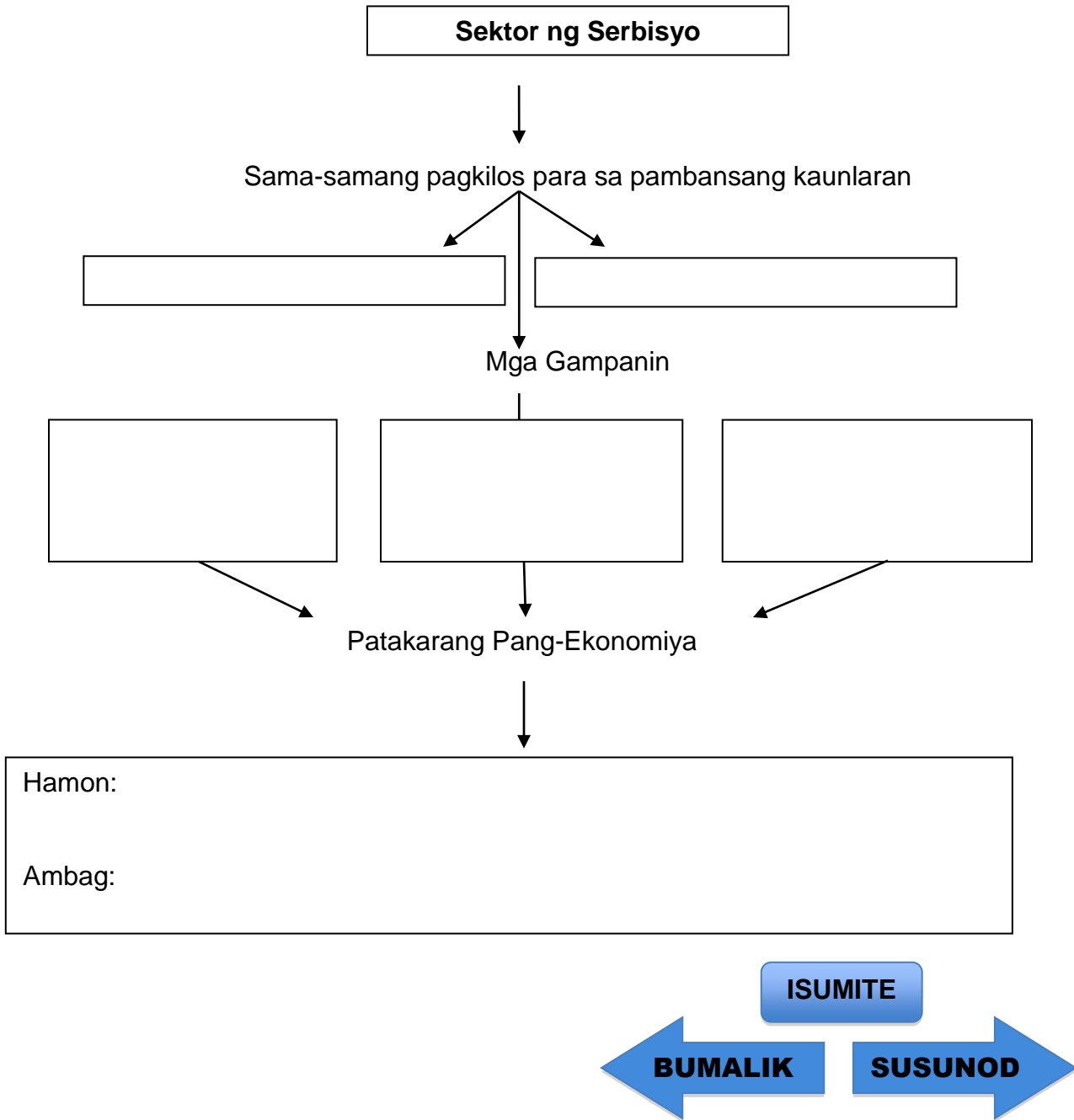

Ngayon ay marami at malalim na ang mga kaalaman mo patungkol sa sector ng paglilingkod dito sa ating bansa. Subukan ang pagsagot sa isang Concept Integration Map. Ito ay magsilbing sipi sa iyong mga natutunan tungkol sa sektor ng paglilingkod.

Gawain 15: Pagbuo ng Isang Concept Integration Map

Punan ng mga sagot ang mga kahon upang makabuo sa konseptong pinag-aralan sa modyul na ito.

Concept Integration Map

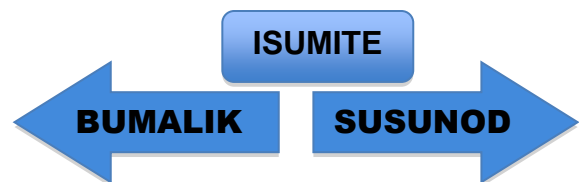
Gawain 16: Andito Na Ako!!! Mapa ng Pagbabago (F Part)

Pagkatapos gawin ito, handa ka ng sumagot sa huling bahagi ng IRF Worksheet mo. Punan ng mga kaisipang nagbago na dahil sa mga pagpapalalim ng araling ito.

Balikan mo ngayon ang IRF Worksheet. Punan ng sagot ang ikatlong hanay. Isulat kung ano-ano pa at ang mga huling nagbago sa iyong mga pasimulang kaalaman.

IRF WORKSHEET

Initial
Revised
Final

Gawain 17: Maalaala Mo Kaya?

Handa ka na ngayon sa pagpapahayag sa iyong mga saloobin tungkol sa napag-aralan. Gamit ang isang Reflective Journal, isulat ang iyong mga pag-unawa sa mga aralin.

Reflective Journal

Anong Nangyari?	Mga Saloobin ko dito	Mga Aral na Napulot ko

Matapos ng pagpapalalim ng iyong kaalaman, handa ka na para sa susunod na gawain.

PAGLILIPAT

Ang layunin mo sa bahaging ito ng modyul ay isagawa at ilipat ang iyong kaalaman sa mga totoong sitwasyon ng buhay. Ikaw ay bibigyan ng praktikal na gawain kung saan maipapakita mo ang iyong mga realisasyon at pag-unawa.

Gawain 18: Case Study (GRASPS)

LEVEL 2 (SCAFFOLD)

TASK

Ang MMK (**M**amamayang **M**ay pakia-alam sa **K**apwa) ay magdaraos ng isang pagpupulong sa susunod na buwan. Ito ay dadaluhan ng mga kasapi at opisyaes sa barangay. Ikaw bilang isang NGO Volunteer ay naatasang gumawa ng isang case study sa estado ng pangkabuhayan sa lugar upang mapaigting ang kamalayan ng mga mamamayan sa barangay ukol sa mga hinaharap na hamong pang-ekonomiya na balakid sa pagkakaroon ng kaunlaran. Ang iyong case study ay huhusgahan batay sa mga sumusunod:

- a. Nilalaman
- b. Katotohanan
- c. Impak
- d. Presentasyon

Pamantayan	Mga Katangian
Nilalaman	Ang nabuong case study ay nakapagbibigay ng kumpleto, wasto at pinakabagong impormasyon tungkol sa mga isyu sa lipunan na magpapaigting sa kaalaman at partisipasyon ng mga mamamayang Pilipino.
Katotohanan	Ang case study ay nagpapakita ng makatotohanang pangyayari sa buhay ng tao. Ang nilalaman nito ay may bisa/dating sa madla.
Impak	Komprehensibo, maayos at may lalim at mapanuring pagkakapaliwanag tungkol sa mga isyu sa lipunan
Presentasyon	Ang pagkakasunod-sunod at pagkakadiseno ng mga impormasyon tungkol sa mga isyu sa lipunan ay orihinal at kakaiba.

Gawain 19: Pagpapahalaga gamit ang Value Continuum

Gamit ang skala sa ibaba, ilarawan ang iyong kagustuhan na maging tagasulong ng kaunlaran sa iyong silid-aralan, paaralan at komunidad.

Gusto / ___ / ___ / ___ / ___ / ___ / Gustong-gusto
1 2 3 4 5

Closure:

Inaasahan na ikaw ay nagkaroon ng lubos na pag-unawa sa iba't-ibang kaganapan sa ating bansa at kung paano ito nakaaapekto sa pagtugon ng mga manggagawa sa mga suliranin sa maraming bahagi ng Pilipinas at mundo ngayon at sa hinaharap. Kailangan mong maging matatag sa ano pa mang mga pagsubok sa buhay at palaging maging handa sa pagtugon nito kahit ito man ay napakalaki at ano mang hagupit sa ating indibidwal na pagsubaybay ng buhay. Iisa lang ang layunin ng lahat ng tao sa mundo at ito ay ang pagtutupad sa mithiin ng Diyos para sa ating lahat: ***Isang maunlad at matiwasay na uri ng pamumuhay.***

Natapos mo ang huling araling ng modyul. Ngayon naman ay sagutin mo ang panghuling pagtataya na ibibigay para malaman ang pag-unlad ng iyong kaalaman sa paksa.

POST-ASSESSMENT

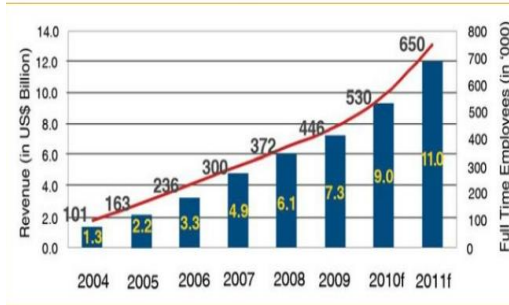
- A1. Alin sa mga sumusunod na mga serbisyong panlipunan ang kailangang tutukan ng pamahalaan sa kasalukuyang panahon?
- paglimbag ng bagong salapi
 - pagtaas ng singil sa kuryente
 - pagtiyak sa sapat na sahod ng mga manggagawa*
 - pagpalago sa mga negosyo ng pamahalaan

C. *Pagtiyak sa sapat na sahod ng mga manggagawa. Isa sa mga pangunahing mahalagang gampanin ng pamahalaan sa kasalukuyan ay ang tiyakin na ang nakatakdang minimum wage law ay pinaiiral ng mga may-ari ng pribadong negosyo.*

- A 2. Ang posibleng pagbabawas ng buwis sa mga mamamayang may income na P500,000+ sa isang taon ay nagpapakita ng isang mahalagang gampanin ng pamahalaan. Alin sa mga sumusunod ang tinutukoy nito?
- Regulasyon ng presyo
 - Sistema ng pagbubuwis *
 - Pagtatakda ng minimum wage
 - Paglikha ng mga pampublikong produkto

B. Sistema ng pagbuwis. Ito ay mahalagang gampanin para mahikayat na magtrabaho ng mahusay ang mga manggagawa dahil alam nila na ang pagbuwis ng pamahalaan ay may kapalit na mga serbisyo na kaluguran ng nakararami.

Figure 3.1 BPO/IT Outsourcing: 2004-2011

Source: Business Processing Association of the Philippines

<http://devplan.neda.gov.ph/chapter3.php> (Competitive Industry and Services Sector)

A 3. Pag-aralan ang grap na ito tungkol sa BPOs bilang bahagi ng sector ng paglilingkod. Batay dito sagutan ang sumusunod:

Ano-ano ang mga hinuha mo tungkol sa datos?

- Malaki ang naiambag ng BPOs bilang bahagi ng sector ng paglilingkod kung kaya't ang mga manggagawa sa sector na ito ay kailangang pagyamanin ang mga kasanayan.
- Kailangan ng pamahalaan ng Pilipinas na maglaan ng pondo para sa sector ng industriya.
- Ang bansang India ang may pinakamataas na pambansang kaunlaran batay sa kita nito sa BPOs.
- Ang market accessibility ng mga namumuhunan dito sa bansa ay dapat bigyang pokus ng pamahalaan upang mapalago pa ang sektor ng paglilingkod.*

D. Ang market accessibility ng mga namumuhunan dito sa bansa ay dapat bigyang pokus ng pamahalaan upang mapalago pa ang sektor ng paglilingkod. Napahalagahan ang mga patakarang ekonomiya sa pamamagitan ng pagtutok sa mga pang-ekonomiyang benepisyo na makukuha ng nakararami upang maisulong ang pambansang kaunlaran.

M 4. ***“We choose forward. We choose inclusion. We choose growing together. We choose Filipino economic might and muscle, standing strong on the bedrock of the Filipino ideal: a strong, empowered and ever-growing Filipino middle class.”***

Paano mo maipaliliwanag ang siping ito batay sa kahalagahan ng kolaborasyon ng mga mamamayan at ng iba't ibang sector ng ekonomiya?

- a. Lahat ng mga ahensya ng pamahalaan ay may tungkulin sa pagbabantay ng paglabag ng mga Consumers' rights.
- b. Ang paligsahan sa pagparami at pagpalaki ng mga PDAF sa bansa ay nakatutulong sa nakararami.
- c. Walang magagawa ang pag-iisa ng isang bansa sa pagpipigil ng korupsiyon.
- d. Sa isang matagumpay na ekonomiya, ang gawaing pang-ekonomiko ay gampanin ng mga pribado at publikong sector na may pakialaman sa isa't isa at naisulong ang pambansang kaunlaran.*

D. Sa isang matagumpay na ekonomiya, ang gawaing pang-ekonomiko ay gampanin ng mga pribado at publikong sector na may pakialaman sa isa't isa at naisulong ang pambansang kaunlaran.

T 5. Ang National Consumer Affairs Council (NCAC) ay isang grupong tumataguyod ng mga hakbanging makapagbago sa pamumuno, koordinasyon, at pagka mabisa ng mga programa para sa mamimili. Ikaw ay naatasang gumawa ng isang "Strategic Plan" upang mahikayat ang mga mamamayan na maging mapakana at makisali sa mga kilusang nagtataguyod sa pambansang kaunlaran. Ano ano ang mga nilalaman ng iyong plano?

- a. Papaunlad na "business environment", pagtaas sa mamayang pagkamabunga at kasanayan, at karagdagang pangangalaga sa kapakanan ng mamamayan *
- b. Pagsososyo sa pribadong sector
- c. Papaunlad na e-commerce at ICT - enabled na impormasyon
- d. Regulasyon ng presyo ng mahahalagang produkto

A. Papaunlad na "business environment", pagtaas sa mamayang pagkamabunga at kasanayan, at karagdagang pangangalaga sa kapakanan ng mamamayan. Ito ang mga pakay na dapat matugunan sa isang strategic plan o framework upang maisulong ang pambansang kaunlaran.

GLOSARYO

BPO (Business Process Outsourcing). Ipinapakita ng iba't ibang produkto at kkalakal sa pamilihan ang antas at kalidad na taglay ng manggagawang lumikha ng mga makabagong teknolohiyang ito.

Minimum Wage. Ang pinakamababang pasahod na dapat tanggapin ng isang manggagawa na itinatakda ng pamahalaan.

Regulasyon ng Presyo. Pagtatakda ng pamahalaan sa presyo ng pangunahing bilihin upang iwasan ang pag-aabuso ng mga negosyante.

Sektor ng Serbisyo / Paglilingkod. Ang mga serbisyo tulad ng edukasyon, telekomunikasyon, transportasyon, libangan, at serbisyong medical upang maging magaan at komportable ang buhay.

Sistemang Pamilihan. Ito ay uri ng pamalakad sa ekonomiya kung saan ang pribadong sector ay may higit na partisipasyon sa pangangalakal kesa pamahalaan.

Subsidiya. Tulong-pinansiyal sa mga taga-suplay ng produkto o serbisyo.

SANGGUNIAN

Ferrer, Jerick C. EKONOMIKS Para sa Mataas na Paaralan. Quezon City: St. Bernadette Publishing House, Inc. 2009.

Antonio, Eleanor D. KAYAMANAN Workteks sa Araling Panlipunan. Manila: REX Bookstore, Inc. 2013.

Electronic Sources:

<http://www.tradechakra.com/economy/philippines/services-sector-in-philippines-277.php>
(Service Sector in the Philippines)

<https://www.youtube.com/watch?v=ywmlFPYA3mq> (Service Sector)

<https://www.youtube.com/watch?v=FLMfZfuyRk0> (The New Call Center King)

<https://www.youtube.com/watch?v=pDtLxtYzpQk> (Let's BOOST Service Innovation)

<http://www.rappler.com/business/37575-philippines-gdp-growth-q2> (PH matches China's 7.5% growth in Q2)

<https://www.youtube.com/watch?v=d7WPXZcV4Og> (High Quality of Education and Staff in the Philippines)

<http://devplan.neda.gov.ph/chapter3.php> (Competitive Industry and the Services Sector)

http://www.neda.gov.ph/?page_id=119 (Philippine Development Plan 2011 – 2016)

<http://issuu.com/cap-dis/docs/chapter-3?e=3315768/2707663> (Competitive Industry and Services Sector)

<http://www.philstar.com/opinion/2014/06/21/1337200/labor-contractualization-25-year-bane-workers> (Labor contractualization: A 25-year bane to workers)http://www.congress.gov.ph/download/comms_related_15/HB%203402.pdf (House Bill No. 3402)

<http://www.gmanetwork.com/news/story/382982/economy/business/some-qc-vendors-caught-selling-chicken-pork-above-suggested-prices> (Some QC vendors caught selling chicken, pork above suggested prices)

http://www.nytimes.com/2008/04/28/world/asia/28phils.html?_r=0 (Philippines Introduces Cash Subsidies and Cheaper Rice for the Poor)

<http://prezi.com/ddilh538k9nd/sektor-ng-paglilingkod/> Sektor ng Paglilingkod Marjorie Ignacio , Aug. 16, 2013